

Srbsko gospodarstvo. Srbi imajo mnogo smisla za gospodarska vprašanja, katera obdelujejo tudi v književnosti. Od novejših publikacij sta zanimivi Kostićeva knjiga „Stara srpska trgovina i industrija“, katera zasleduje srbsko delavnost na obrtnem in finančnem polju v prešlih stoletjih, ter Iskričeva doktorska disertacija „Das serbische Geldwesen“, nedavno izšla v Lipskem.

Tridesetletnica po smrti Vítězslava Háleka. Dne 8. oktobra 1874. je umrl v Pragi poljuden pisatelj in sloveč pesnik Vítězslav Hálek, ki ga nekateri češki kritiki imenujejo „slavčka češke lirike“. A Hálek ni bil samo pesnik, ampak tudi narodni buditelj, zakaj polnih 20 let je stal na čelu češkega javnega življenja kot oznanovalec novih misli, svobode in novega gibanja; Hálek je bil takrat pesnik, časnikar, urednik, vzgojitelj češkega dijaštva, vodilni duh gledališča, kritik in ustanovitelj središča češke umetnosti. — Hálek se je rodil l. 1835. in že l. 1858. je izdal daljšo dramatično pesen „Alfred“, za katero so hitro sledile „Mejrima in Husejn“, „Goar“, „Črna zastava“, „Dediči Bele Gore“ i. dr. Za najboljšo se smatra „Mejrima in Husejn“. V epičnih pesnih Hálkovih se opazuje večkrat nedostatek objektivnosti in enotne misli. Zato pa v njih vlada fantastična vsebina in subjektivno premišljevanje. Najboljše so njegove lirične pesni; njegove erotične „Večerní písně“ so pojav najbolj nežnega liričnega pesništva. Za svoje povesti je Hálek zajemal gradivo iz življenja čeških vaških prebivalcev; za dramo pa iz zgodovine sploh, ali pa samo iz slovanske zgodovine. Hálek je urejeval liste „Lumír“, (1865), „Zlatá Praha“ (1864) in „Květy“ (1865—1872).

František Bílý, pisatelj, slovstveni zgodovinar in ravnatelj realke v Žižkovu pri Pragi, je obhajal letos petdesetletnico svojega rojstva. Rodil se je 8. novembra 1854. v Brnu. Fr. Bílý je marljiv delavec na polju češke književne zgodovine. S svojimi spisi je veliko pripomogel k poznanju češkega narodnega prebujenja. Izvrstne so zlasti njegove študije o Douchi, Šafaříku, Kolláru. Razen tega je izdal „Patery knihy plodů básnických“ iz novejšega češkega pesništva z zgodovinsko-slovstvenimi podatki, ter življenjepisa Čelakovskega in Komenskega. Kritični članki ravnatelja Bílega se nahajajo v vseh znanstvenih in strokovnih časopisih na Češkem in na Moravskem. Gospod Bílý urejuje „Věstník českých professorů“ in „Českou knihovnu zábavy a poučení“. Ravnatelj Bílý je tudi član „České akademie cis. Františka Josefa“.

Václav Vlček, urednik lista „Osvěta“ v Pragi, je obhajal pred nedavnim petinšestdesetletnico po rojstvu. V. Vlček je že od l. 1860. književno delaven; spada k najmarljivejšim in najbolj nadarjenim češkim romanopiscem. Spisal je celo vrsto zgodovinskih romanov, kakor: „Jan Pašek z Vratu“, „Ondřej Puklice“ (oba iz življenja čeških mest, oni iz 16., le-ta iz 15. stol.), „Paní Lichnická“, „Dalibor“, in dr.; razun tega je izdal veliko povesti iz sedanjega družabnega življenja; omenjamo samo „Věvec vavřínový“, v katerem riše življenje pisatelja, „Zlato v ohni“, „Setník Halaburd“ in dr. Za roman „Samohrady“ je dobil pohvalen dopis od škofa Brynychy, ker v njem riše plemenito delovanje usmiljene sestre. Vlčkove drame „Přemysl

Otakar“, „Milada“, „Vlasta“, „Eliška Přemyslovna“ so imele velik uspeh na „Narodnem gledališču“ v Pragi. L. 1871. je ustanovil mesečnik „Osvěta“, ki ga urejuje še zdaj in ki spada k najboljšim češkim revijam. V zadnjem času piše za „Osvěto“ spomine iz svojih mladih let; le-ti spomini so krasno zrcalo prejšnjega češkega družabnega in političnega življenja.

Fr. Št.

Lužiški Srbi, ta najbolj zapuščena veja slovanskega drevesa, so praznovali lani dne 26. septembra vesel dan, ko so v Budišinu ob Sprevi otvorili svoj „Srbski dom“. Na njem se blišči pomenljivi napis: „Bohu k česci, Serbam k wužitku.“ Lužiški Srbi so politično razdeljeni med Saksonsko in Prusko

KUROPATKIN UKAZUJE ČASTNIKOM.